

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 189/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Coleco, s. r. o.**, Stráž 8418, Zvolen, IČO 45 648 441, zastúpeného advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 18 CbZm 14/2017-1131 z 19. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) napadnutým uznesením označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ mal procesné postavenie žalobcu v konaní o zaplatenie sumy 9 230 eur s príslušenstvom. Písomným podaním svoju žalobu zobrať v celom rozsahu späť. Okresný súd uznesením vydaným 25. septembra 2020 konanie v celom rozsahu zastavil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Následne okresný súd rozhodol o výške trov

konania uznesením z 30. septembra 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie VSÚ“), ktorým zaviazal sťažovateľa nahradiť žalovanému trovy konania v sume 7 269,03 eur (výrok 1), trovy konania Slovenskej republiky 376,88 eur (výrok 2) a vrátiť žalovanému nespotrebovanú časť preddavku na trovy dôkazu v sume 368,32 eur (výrok 3). Proti uzneseniu VSÚ podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že zmenil výrok 1, ktorým zaviazal sťažovateľa na náhradu trov žalovanému v sume 7 395,98 eur, zamietol sťažnosť proti 2. a 3. výroku uznesenia VSÚ a zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanému trovy konania o sťažnosti proti uzneseniu VSÚ v sume 330,82 eur.

3. V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd odmietol argumentáciu sťažovateľa, že nejde o riadne autorizované podania, keď konštatoval, že žiadne ustanovenie právneho poriadku neukladá povinnosť advokátovi používať pri podpisovaní výlučne mandátnu kartu vydanú Slovenskou advokátskou komorou (ďalej len „SAK“) (bod 24 odôvodnenia). Na všetkých podaniach právneho zástupcu žalovaného je uvedená advokátska kancelária [REDAKOVANÉ] a k označeniu advokátskej kancelárie je pripojený podpis – kvalifikovaný elektronický podpis konateľa tejto spoločnosti [REDAKOVANÉ] vytvorený prostredníctvom jeho občianskeho preukazu, preto je zrejmé, že pri podpisovaní predmetných podaní [REDAKOVANÉ] konal v rámci výkonu činnosti advokáta prostredníctvom advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ]. Totožnosť osoby konateľa advokátskej kancelárie s osobou, ktorá podpisovala podania v tejto veci, mal súd preukázanú z úplného výpisu z obchodného registra spoločnosti [REDAKOVANÉ] (bod 29 odôvodnenia). K námietkam sťažovateľa týkajúcim sa výšky trov konania z titulu cestovných náhrad a náhrady za stratu času okresný súd poukázal na § 1 ods. 2 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory schváleného konferenciou advokátov 11. júna 2021 (ďalej len „advokátsky poriadok“), podľa ktorého za advokátsku kanceláriu sa na účely advokátskeho poriadku považuje sídlo advokáta. Za sídlo obchodnej spoločnosti, v ktorej je viac členov štatutárneho orgánu, sa považuje na účely náhrady straty času podľa osobitného predpisu a na účely doručovania písomností zo strany komory aj pracovisko zapísané v matrike komory s určením štatutára, ktorý si toto pracovisko určil za miesto výkonu advokátskeho povolania. Vychádzajúc z uvedeného, okresný súd konštatoval, že citované ustanovenie síce upravuje situáciu, keď advokátska kancelária má viac členov, v žiadnom predpise však nie je uvedené, aké sú účinky zápisu pracoviska advokátskej kancelárie v prípade, ak advokátska kancelária má iba jedného advokáta, preto analogicky aplikoval § 1 ods. 2 advokátskeho poriadku na predmetný prípad tak, že na účely priznania náhrady za stratu času považoval za sídlo advokátskej kancelárie miesto pracoviska zapísané v SAK.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v sťažnosti namieta a opakuje svoju argumentáciu týkajúcu sa jeho výhrad k posúdeniu jeho námietok uvedených v sťažnosti proti uzneseniu VSÚ, ktorú je možné rozdeliť do niekoľkých okruhov. V prvom rade namieta, že advokát konajúci za žalovanú svoje viaceré podania v danej veci autorizoval občianskym preukazom, a nie mandátnym preukazom,

z čoho vyvodzuje, že tieto úkony právnej služby neboli riadne autorizované, preto sa na ne nemalo prihliadať v rámci výpočtu trov konania. Na základe uvedeného dospieva k presvedčeniu, že odôvodnenie napadnutého uznesenia nezohľadňuje platnú právnu úpravu, a preto je arbitrárne. Ďalšou námietkou sťažovateľa je, že okresný súd nesprávne vypočítal cestovné výdavky advokáta protistrany, keďže cestovná náhrada by sa tak primárne mala počítať za cestu vykonanú zo sídla advokáta, a nie z pracoviska advokáta (teda by mala v okolnostiach veci predstavovať 338 km, a nie 392 km), keďže zákon o advokácii [pozri § 12 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, pozn.] operuje s pojmom „sídlo“ advokáta, a nie „pracovisko“. V nadväznosti na túto argumentáciu spochybňuje aj správnosť vypočítanej náhrady za stratu času. Vychádzajúc zo svojej argumentácie, sťažovateľ namieta, že okresný súd pri vyčíslení priznanej výšky náhrady trov konania postupoval arbitrárne, jednostranne, preto napadnutým uznesením malo dôjsť k porušeniu jeho označených práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či okresný súd riadne odôvodnil svoje rozhodnutie. Inými slovami, bolo potrebné posúdiť, či odôvodnenie napadnutého uznesenia je dostatočné, preskúmateľné, alebo, naopak, či je arbitrárne, nedávajúce zrozumiteľné a konzistentné odpovede na základné otázky súvisiace s predmetom ochrany.

6. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

7. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prílišného formalizmu) či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 47/2013, III. ÚS 457/2014, III. ÚS 609/2014).

8. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd zameril na odôvodnenie napadnutého uznesenia a skúmal, či jeho obsah poskytuje dostatok dôvodov a argumentov pre prijatie záveru o sťažovateľom namietanej arbitrárnosti.

9. Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia konštatuje, že právne závery okresného súdu sú v napadnutom rozhodnutí zdôvodnené riadne, zrozumiteľným spôsobom a presvedčivo. Okresný súd vo svojom rozhodnutí dostatočne vymedzil dôvody, prečo neakceptoval námietky sťažovateľa, riadne sa s nimi vysporiadal, teda jeho rozhodnutie nie je možné považovať za arbitrárne ani svojvoľné.

10. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považuje za ústavne konformný záver okresného súdu, že podania autorizované konateľom advokátskej spoločnosti prostredníctvom občianskeho preukazu fyzickej osoby konateľa možno vzhľadom na obsah a označenie týchto podaní akceptovať ako riadne autorizované podania právnym zástupcom strany konania. Práveže opačný záver by bol podľa názoru ústavného súdu prejavom prepiateho formalizmu. Je nepochybné, že fyzická osoba, ktorá autorizovala sporné podania adresované orgánu verejnej moci konala ako konateľ spoločnosti, ktorý *ex lege* musí byť zároveň aj advokátom, zároveň konala v rámci činnosti tejto spoločnosti, ktorou je výkon advokácie, pričom tieto podania boli riadne označené ako podania právneho zástupcu strany konania. Skutočnosť, že SAK vydáva aj svoje mandátne certifikáty slúžiace na autorizáciu podaní podľa názoru ústavného súdu ešte neznamená, že iným právne aprobovaným spôsobom autorizované podania konateľov konajúcich za advokátsku kanceláriu, nie je možné považovať za riadne autorizované podania pre účely posúdenia, či ide o úkon právnej služby za ktorý patrí odmena. Pokiaľ ide o odôvodnenie okresného súdu týkajúce sa výkladu pojmu sídlo a pracovisko advokátskej spoločnosti, ústavný súd považuje okresným súdom aplikovaný výklad pojmu sídlo a pracovisko za akceptovateľný, riadne zdôvodnený, a zároveň nepopierajúci zmysel a účel aplikovaných noriem SAK, preto ho možno za daných skutkových okolností považovať aj za ústavne konformný. Ústavný súd tak dospel k záveru o neopodstatnenosti námietok sťažovateľa v tomto smere.

11. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že okresný súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa stavovské právne normy, náležite odôvodnil svoje napadnuté uznesenie, preto neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru na jednej strane a napadnutým uznesením okresného súdu na strane druhej. Preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

12. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa hmotnej povahy, teda práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd konštatuje, že záver o tvrdenom porušení týchto práv výlučne závisel od posúdenia právnej argumentácie sťažovateľa namietajúcej neplatnosti uskutočnených úkonov právnej služby právnym zástupcom protistrany. Keďže ústavný súd nedospel k záveru o arbitrárnosti aplikovaného výkladu noriem platného práva v napadnutom uznesení, neexistuje základ pre tvrdenie o porušení hmotných práv sťažovateľa, preto aj túto časť sťažnosti bolo potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

13. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu